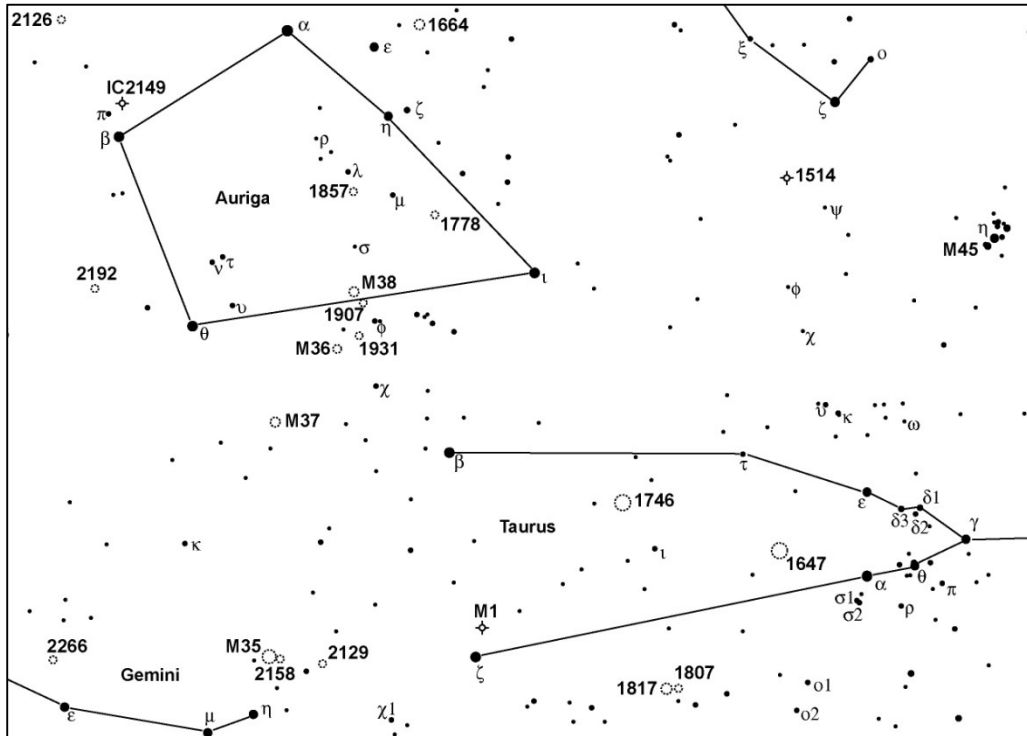

Deep Sky hjørnet

av Terje Bjerkgård

Jupiter står fint til i Gemini (Tvillingene) i vinter. Over planeten, litt høyere opp på himmelen, finner du mange fine objekter å rette teleskopet mot, ikke minst de flotte stjernehopene i Kusken (Auriga).

M36, M37, M38 Åpne stjernehopper

Ta utgangspunkt i Capella (α Aurigae) i Kusken som er svært iøynefallende på vinterhimmelen. Den danner en likesidet trekant med θ og ι Aurigae. Midt mellom disse to finner du M38 som en stor ”tåkefleck” i prismekikkerten. I et 4-6 tommers teleskop og lav forstørrelse er dette en virkelig flott stjernehop. Like sør for denne finner du den mye mer kompakte hopen NGC1907. Bare 2 grader mot SØ finner du M36 som også er en flott hop. Ytterligere 3.5 grader mot SØ ligger M37, som for mange er den flotteste av de tre hopen i Kusken, dette fordi den har en tett ansamling av mange lyssterke stjerner.

M1 Krabbetåken

Krabbetåken er en gasståke som er igjen etter at en supernova eksploderte i 1054. Den er lett å finne, like over stjernen ζ Tauri. Lysstyrken er 8.4 mag, men med utstrekning på 6 x 4 bueminutter, som gir lav overflatelystyrke, er ikke dette noe lett objekt med et 4-tommers teleskop. I 8-10-tommers teleskoper begynner en å ane ujevn lysstyrke i tåken, noe som er mer tydelig med større teleskoper. Tåken responderer forøvrig dårlig på smalbandfiltre.

NGC 1514 Planetarisk tåke

Denne tåken finnes i forlengelsen av stjernene ζ og \omicron Persei. Under gode forhold kan en med et 4-tommers teleskop se en svak glød rundt en stjerne av 9. mag. Dette er lettere å se med et O III filter. Tåken har lysstyrke 10.9 mag og en utstrekning på over 100 buesekunder, mens sentralstjernen altså er så sterk som 9.5 mag. Med filter kan en få til en blinkeeffekt, ved at tåken ser ut til å forsvinne når en stirrer på stjernen og komme tilbake når en ser til siden for objektet. NGC 6826 i Cygnus (Svanen) som også blir kalt ”Blinketåken” er ellers mer kjent for denne effekten. NGC 1514 er et flott syn i 8-10 tommers teleskoper eller større.